

Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség

Bevezető

A Magyar Köztársaság területén a munkavédelemmel és a munkaügyi hatósági tevékenységgel kapcsolatos közigazgatási feladatokat az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség (a továbbiakban: OMMF) látja el, mint munkavédelmi és munkaügyi hatóság.

Az OMMF ellenőrzési munkájának kiemelkedő szerepe van a nemzeti jogszabályok betartásának előmozdításában. Eredményes hatósági eljárások lefolytatásával kívánja elérni a munkavállalók alapjogainak érvényesítését, a foglalkoztatási kultúra emelését, az egyenlő versenyhelyzet szélesebb körű kialakítását, a kiegyensúlyozott szociális- és gazdasági fejlődést.

Az OMMF feladatai

Az OMMF ellátja a munkavédelem állami irányításának egyes feladatait, (jogszabályalkotás előkészítése, munkavédelem országos programjának koordinálása, Munkavédelmi Bizottság) a munkavédelmi és munkaügyi hatósági ellenőrzéseket, a munkaügyi tárgyú jogszabályok szakértői véleményezését. Közreműködik a munkaügyi ellenőrzést támogató tanács munkájában. Nemzetközi együttműködés keretében részt vesz különböző uniós bizottságok, valamint a SLIC¹ munkájában, illetőleg működteti az EU Munkavédelmi Ügynökségének hazai Fókuszpontját.

Az OMMF szervezete

- A munkavédelmi és munkaügyi hatósági feladatokat 2006. január 1-jétől az OMMF regionális felügyelőiségei látják el a központi szervezet szakmai irányításával. **A szervezeti modernizáció** a megyehatárokon átnyúló hatósági tevékenység nagyobb operativitását eredményezte, hatékonyabbá, egységesebbé tette az eljárást és a szankcionálást.
- A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény módosítása életre hívta hazánkban is – az Európai Unió legtöbb tagállamához hasonlóan – **a munkavédelmi hatósági feladatokat ellátó egységes felügyeleti rendszert**, amely a szakma és a munkáltatók régi igénye, felelős javaslata, kezdeményezése volt.
A munkaegészségügyi szaktevékenység teljes körű átvétele 2007. április 16-án megtörtént, ezzel egy tudományos, elméleti és vizsgálati tevékenységet végző szervezet jött létre.

Az új, egységes, megfelelő módon kiegészített feladat- és jogkörrel rendelkező munkavédelmi hatóság képes: **komplex megelőzés és ellenőrzés** végrehajtására, szakmai irányítási feladatok gyakorlására, a társadalmi változások - (pl. idősödő aktív népesség, krónikus megbetegedések emelkedő száma), a foglalkoztatás formáinak-, a kockázatok jellegének a változása, a megelőzés alkalmazásának fokozott szorgalmazása – magas szakmai színvonalon történő elemzésére, kezelésére.

Az átszervezésnek köszönhetően az **orvos és mérnök** szakma együttműködésével egy hatékonyan működni tudó, elkötelezett, magas szakmai tudással rendelkező egységes

---

¹ Az Európai Unió Munkavédelmi Felügyeleti Vezetőinek Bizottsága

felügyeleti rendszer kezdte meg tevékenységét, amely tevékenység célja a munkavállalók egészségének, munkavégző képességének megőrzése.

Az **OMFI** a munkahigiéne és foglalkozás-egészségügy területén az OMMF szakmai-módszertani, szakmai irányítási, tudományos kutatási, képzési, továbbképzési, megelőző alapintézménye. Ennek keretében ellátja az OMMF hatósági tevékenységéből adódó irányítási, felügyeleti tevékenységhez kapcsolódó feladatokat is. Az Intézet számos nemzetközi és hazai támogatású kutatás-fejlesztési program aktív résztvevője/közreműködője (pl.: a hazai Fókuszpont munkájában a munkaegészségügy vonatkozásában, mentális egészség kérdéseivel foglalkozó programban, a kémiai biztonság-
gal kapcsolatos programban)

- A közelmúltban két alkalommal született döntés a szervezet **létszámának bővítéséről**. A Kormány 2005. szeptemberében 100 fő, 2007. őszén újabb 150 fő munkaügyi felügyelővel (ebből 50 fő felvételére 2008. január 1-től nyílik lehetőség) növelte az OMMF létszámát. Ennek köszönhetően az erőforrások adottak az ellenőrzések hatékony és eredményes folytatásához.

Főbb szakmai változások

A szervezet életében jelentős minőségi és mennyiségi eredményeket, változásokat hozott az elmúlt két év. Korábban hiányoztak a feketemunka elleni eredményes fellépéshez szükséges jogszabályi feltételek. 2005-ben széles körben felvetődött a munkaügyi ellenőrzés helyének, szerepének újragondolása, hiszen a szervezet nem mert konzekvensen különbséget tenni a jogsértések között, hogy valóban azokat a jogsértéseket helyezze előtérbe és szankcionálja, amelyek a munkavállalók kiszolgáltatottságát okozzák.

- A feketegazdaság visszaszorítása érdekében **számos törvény módosítására** került sor az elmúlt időszakban, amely támogatja a törvényesen foglalkoztatók és a hatóság munkáját, továbbá eredményesebbé teszi a feketemunka feltárását és orientálja a munkáltatókat a törvényes foglalkoztatás megvalósítására. Az OMMF szakmai javaslatai elfogadásra kerültek az alábbi törvények módosításakor is.
  - az Étv. módosítása, az építőipari kivitelezési tevékenységgel kapcsolatos adat-szolgáltatásról szóló kormány rendelet,
  - alkalmi munkavállalás kiterjesztése,
  - építés-felügyeleti bírságról szóló kormány rendelet,
  - építőiparban Ágazati Kollektív Szerződés,
  - Kbt., Áht., Mt., Met. módosítása.
- Hatékonyabb ellenőrzési **módszerek** bevezetése:
  - A felügyelők **tudatos ellenőrzéseik** során prioritást élveznek azok az ágazatok, ahol rendre nagy arányban találkoznak feketefoglalkoztatással, illetve súlyos munkaügyi és munkavédelmi jogsértésekkel.
  - A **kiszámíthatatlanság** érdekében a felügyelők az általános munkarendtől eltérő időpontban végzik az ellenőrzéseket, gyakran ismételtén visszatérnek a munkahelyekre (pihenőnapokon, éjszaka).
  - A munkáltatók valós magatartásának megítélése érdekében a szervezet megszüntette a „papír-alapú ellenőrzéseket” és a pillanatnyi, jogsértő állapotot tükröző „pont” ellenőrzéseket fokozatosan felváltják a „folyamat” ellenőrzések.

- Az OMMF következetes **utóellenőrzéseket** végez az intézkedések végrehajtásának megkövetelése érdekében, hiszen csak az az ellenőrzés lehet hatékony, ahol bizonyítani lehet, hogy a munkáltató megszüntette a jogsértést.
- A feketemunka és az engedély nélküli külföldiek foglalkoztatásának visszaszorítása érdekében nagyobb számban történnek **társhatósági** – elsősorban a rendőrség és a határőrség bevonásával – helyszíni ellenőrzések. Valamennyi, a munkavállalók érdekeinek védelmében hatáskörrel rendelkező szervezet – APEH, Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság, VPOP – bevonása szükséges a tisztességes piaci verseny megteremtése, a jogsértő munkáltatók kiszűrése érdekében. A fenti hatóságokkal 2007. januárjában együttműködési **keret-megállapodás** született, melynek lényeg, hogy a hatóságok egységes, gyors és hatékony ellenőrzéssel lépnek fel a feketegazdaság ellen.

Az OMMF főbb stratégiai elemei

- Az OMMF hatósági ellenőrzéseit a **Partnerség** szellemében végzi. Az OMMF törekvése, hogy a piaci szereplők közösen lépjenek fel azokkal a foglalkoztatókkal szemben, akik a jogszabályok kijátszásával próbálnak versenyelőnyhöz jutni.

Felismerve a foglalkoztatási kultúra fontosságát és látva a hazai és nemzetközi területeken kialakult jó példákat az OMMF a Szociális és Munkaügyi Minisztérium támogatásával közös érdekként fogalmazta meg és egy dokumentumban tette nyilvánvalóvá, hogy a foglalkoztatás biztonságának érvényre juttatása közös feladatunk. A **Partnerség a foglalkoztatás biztonságáért** dokumentum aláírására 2006. szeptember 18-án került sor Dunaújvárosban.

A dokumentum aláírói, mint „partnerek” vállalják – vállalták -, hogy elkerülik a feketefoglalkoztatást és mindent megtesznek a munkavállalók védelmét biztosító munkaügyi, munkavédelmi előírások megtartásáért. Gondoskodnak a szakszervezeti jogok érvényesítéséről, és különös figyelmet fordítanak a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyek védelmére.

- A hatóság olyan **értékközpontú megközelítést** kíván mind a munkaügy mind a munkavédelem területén elterjeszteni, melynek centrumába a törvények betartását és a munkavállalók biztonságát helyezi.

A törvényes foglalkoztatás - mint érték - a hatóság, a munkavállalók és munkáltatók közös érdeke, ezért közös felelősségvállalás is szükséges.

Nem kerülhet versenyhátrányba az a munkáltató, aki a jogszabályok megtartása mellett foglalkoztatja munkavállalóit, ügyelve, hogy garanciális jogaik ne sérüljenek, illetve a munkavédelmi követelmények érvényre jussanak. A jogkövetés járjon jogos előnyökkel a foglalkoztatók számára a foglalkoztatás biztonsága érdekében.

- Az OMMF fontosnak tartja - feladatai vonatkozásában - a **nyilvánosság széles körű megteremtését**. Ezt egyrészt megteremti az a **törvényi szabályozás**, amely alapján 2006. évtől csak azon munkáltatók részesülhetnek állami támogatásban, amelyeknek rendezettek a munkaügyi kapcsolatai, illetőleg csak azok lehetnek közbeszerzési eljárásban ajánlattevők, amelyek nem foglalkoztattak bejelentés nélkül (feketén), illetve nem sértették meg a külföldiekre vonatkozó foglalkoztatási szabályokat.

A hatóság 2006. szeptember 23-tól - 2005. augusztus 4-től visszamenőleg - valamenyny, (jogerős és végrehajtható határozattal megállapított) munkaügyi jogsértést elkövetett, 2007. január 1-jétől a jogerős munkavédelmi bírsághatározattal sújtott munkáltatókat is nyilvánosságra hozza honlapján.

A nyilvánosság megteremtésével a hatósági eljárás során megállapított szabálytalanságok a közvélemény számára is láthatóvá váltak, amely önmagában is **visszatartó erőt** jelent. Ezt fokozza a hatósági fellépés, a kiszabott munkaügyi bírság szankciója, melyet a közbeszerzési eljárásból vagy az állami támogatásból történő kizárás jelenít meg, és rávezeti a munkáltatókat a jogkövető magatartásra.

Másrészt a hatóság nagy hangsúlyt fektet – **a média útján** – a közvélemény rendszeres tájékoztatására a munkaügyi és munkavédelmi ellenőrzések eredményeiről, a jogsértések negatív társadalmi hatásairól.

- A regionális szinten létre hozott **Munkavédelmi Tanácsadó Szolgálattal** is kifejezésre kívánjuk juttatni azt a szemléletet, hogy a hatósági fellépés nem elégséges eszköz a szabálytalanságok visszaszorítására.

Mind inkább **segíteni, támogatni kívánjuk** a munkáltatókat – különösen a kis- és középvállalkozásokat –, ezzel szeretnénk elérni, hogy kölcsönös bizalom alakuljon ki a munkaerőpiac szereplői között. A Munkavédelmi Tanácsadó Szolgálat mindenki számára térítésmentesen vehető igénybe.

Figyelemmel a hatóság azon tapasztalatára, hogy azoknál a munkáltatóknál, ahol sok a feketén foglalkoztatott munkavállaló, a munkavédelem is alacsony színvonalú, a munkavédelmi tanácsadástól nem csak azt a hatást várjuk, hogy egészségesebb munkahelyeket teremtsen, hanem azt is, hogy csökkenjen a feketén foglalkoztatottak száma.

A jövő feladatai

A foglalkoztatás biztonsága a hatóság számára az egészséges munkahelyeket, a munkavégzéshez, munkakör ellátásához szükséges eszközök, gépek, egyéni védőeszközök biztonságát, valamint a munkavállalók törvényes bejelentés mellett, törvényes munkarendben történő foglalkoztatását jelenti.

A munkaügyi és munkavédelem területén **mind a humánus, mind a szigor** eszközével élve kívánjuk a munkáltatókat segíteni a jogkövető magatartás kialakításában. A szankcionálás során még hangsúlyosabb differenciálást alkalmazunk oly módon, hogy az enyhébb munkaügyi szabálytalanságok nem képeznek bírság alapot – első esetben – legfeljebb anyagi szankció nélküli figyelemfelhívást, vagy a szabálytalanság megszüntetésére kötelező határozatot, ugyanakkor azok a foglalkoztatók, akik rendre kijátsszák, megkerülik az előírásokat, illetve a munkavállalókat kiszolgáltatott helyzetbe kényszerítve kívánnak versenyelőnyhöz jutni, szigorú szankciókra számíthatnak.

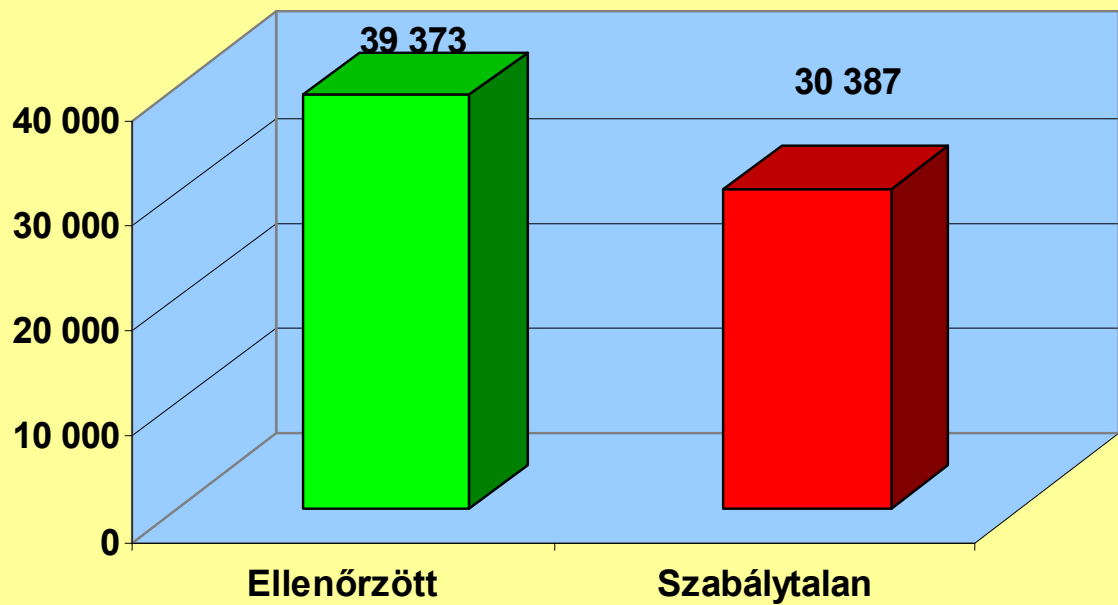
A végrehajtás során feladatainkban az ellenőrzés és szankcionálás mellett kiemelt jelentőséggel bír az együttműködés és segítségnyújtás, a kölcsönös bizalom kiépítése, melytől kedvezőbb, jogkövetőbb magatartás kialakulásában bízunk. Célunk, hogy valamennyi súlyos jogsértés feltárára kerüljön, a foglalkoztatás biztonsága széles körben valósuljon meg.

MELLÉKLET

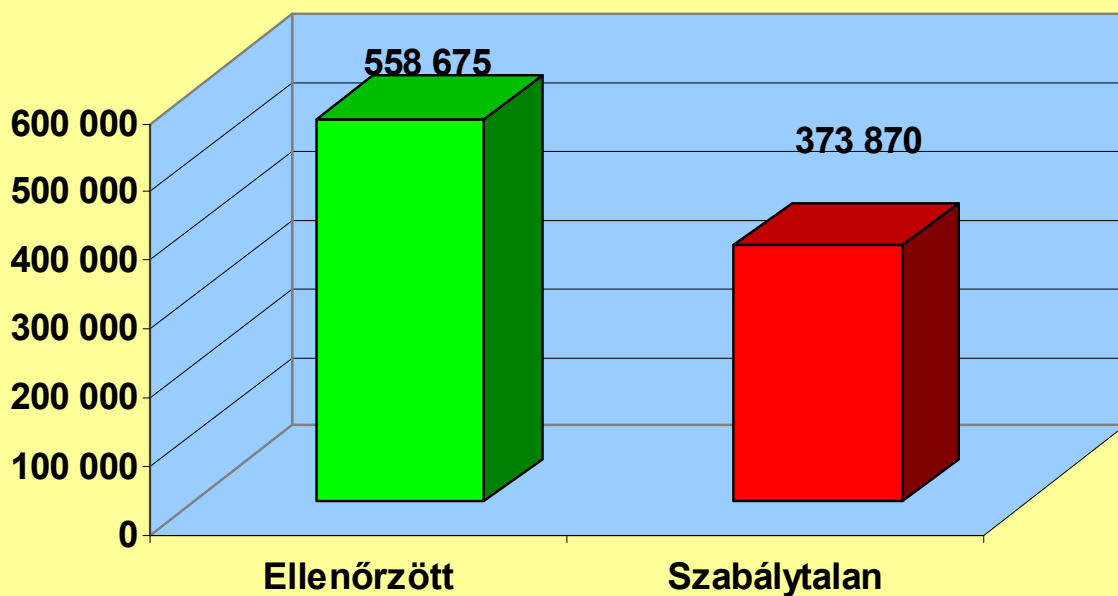
Munkaügyi és munkavédelmi ellenőrzések eredményei

2007. 01. 01- 2007. 09. 30

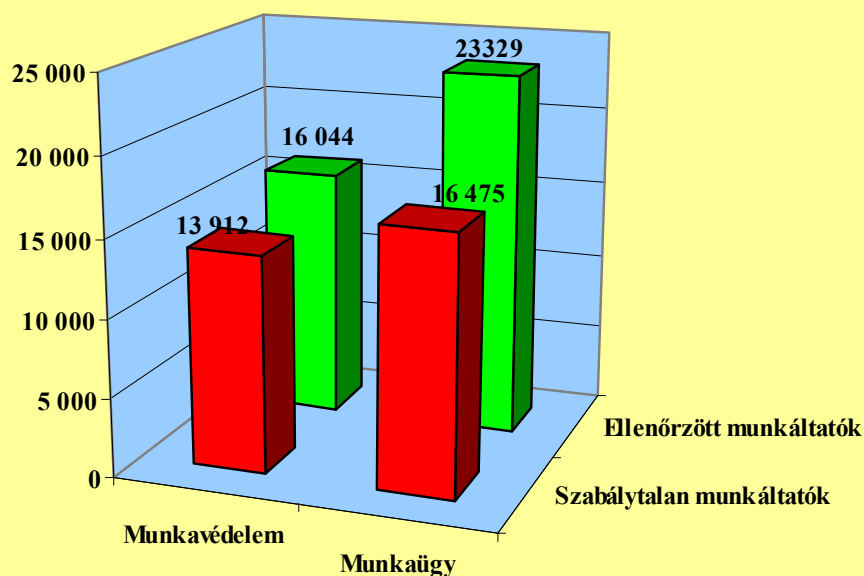
**Ellenőrzött és szabálytalansággal érintett
munkáltatók száma összesen (db)**

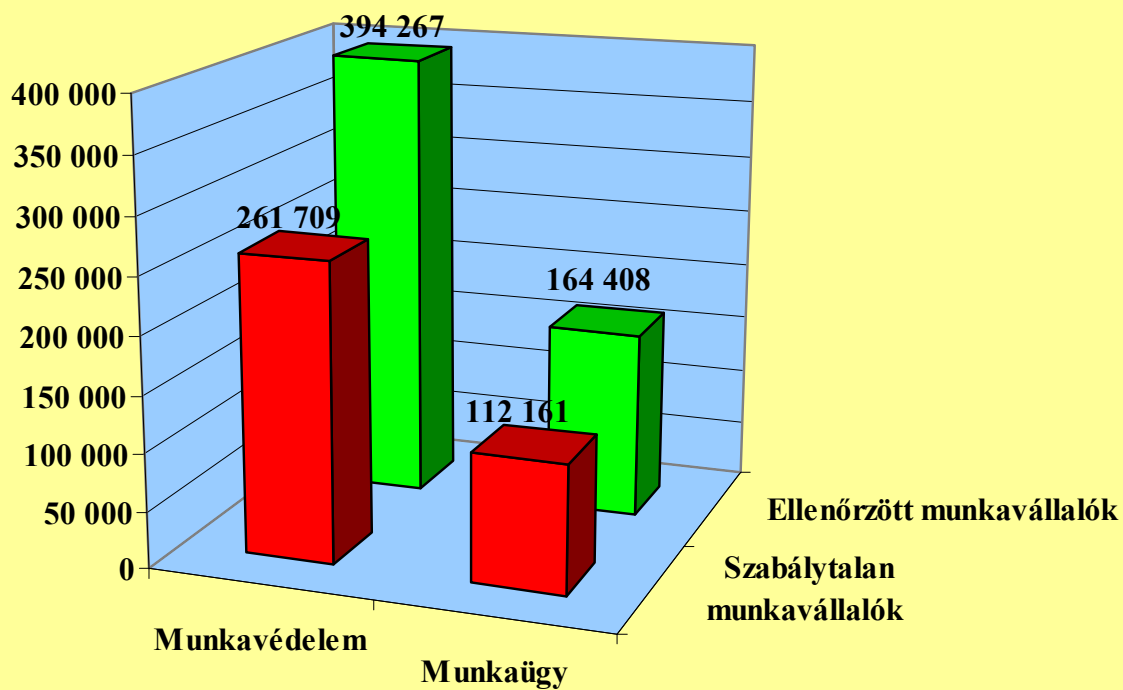
**Ellenőrzött és szabálytalansággal érintett
munkavállalók száma összesen (fő)**

Ellenőrzött és szabálytalansággal érintett munkáltatók (db)

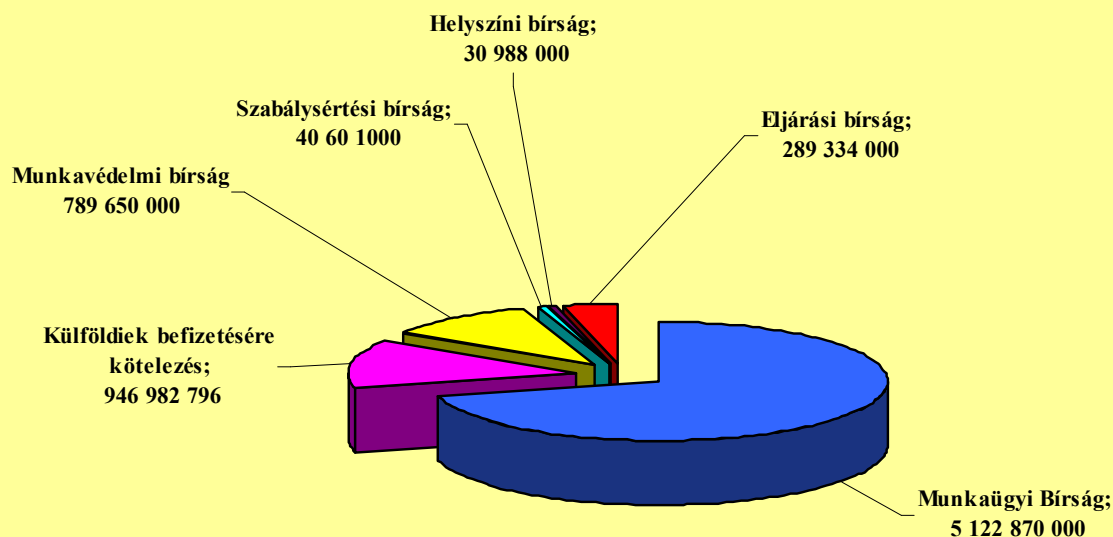

Ellenőrzött és szabálytalan munkavállalók (fő)

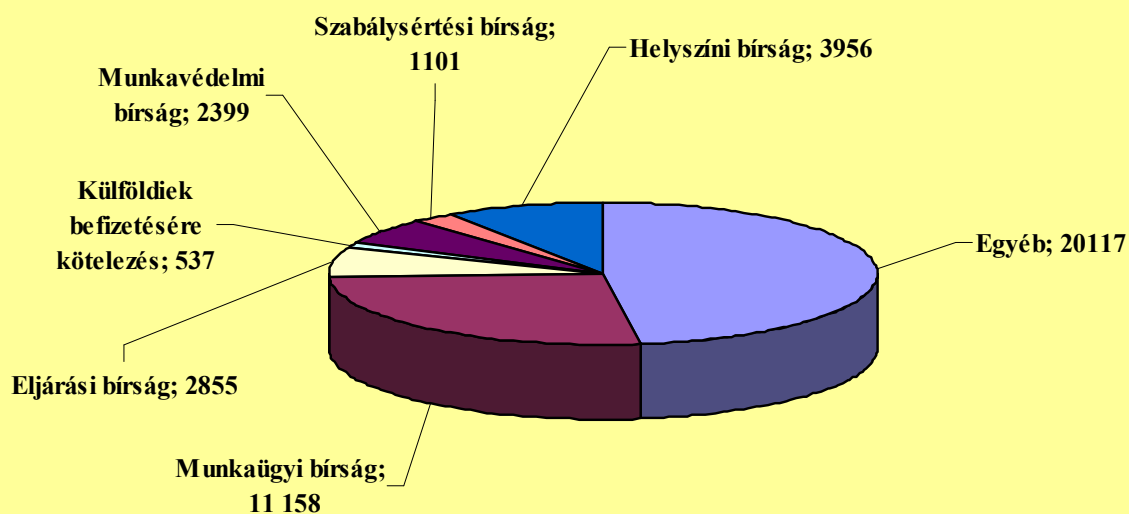
Anyagi szankciók összege munkaügyben és munkavédelemben (Ft)

Összes Bírság: 7 220 425 796

Határozatok száma munkaügyben és munkavédelemben (db)

Összesen: 42 123

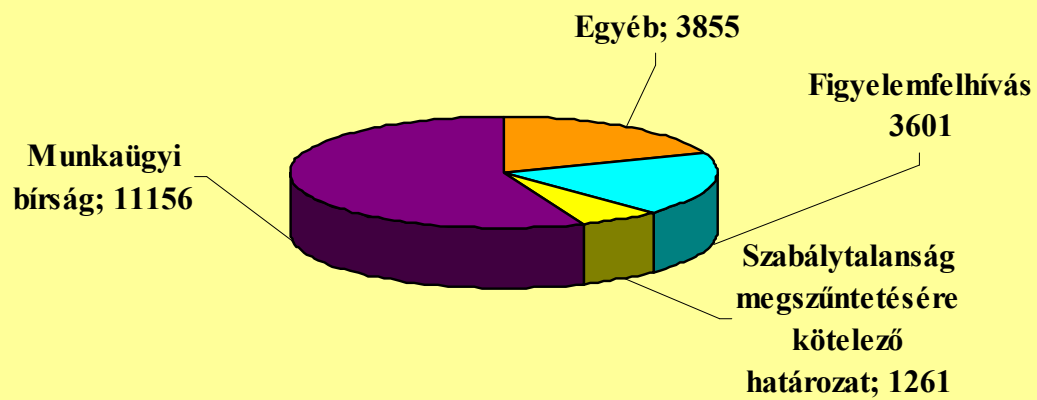

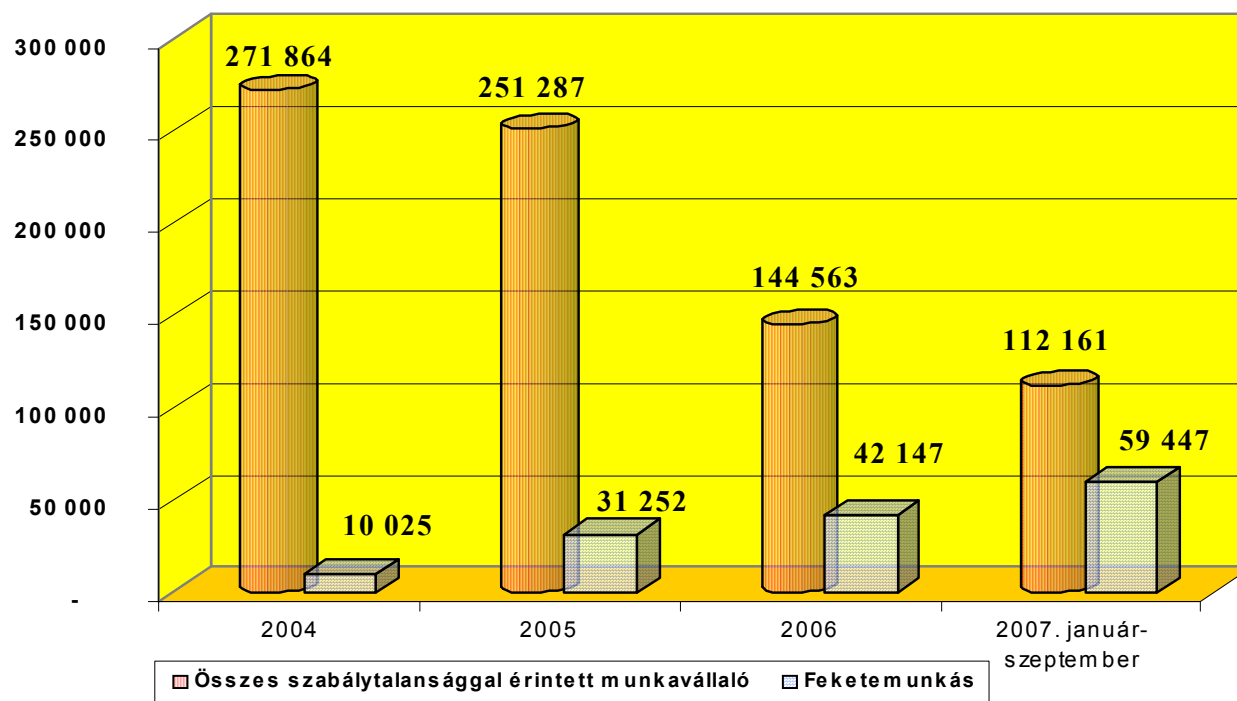
Határozatok száma munkaügyben (db)

Összesen: 19 873

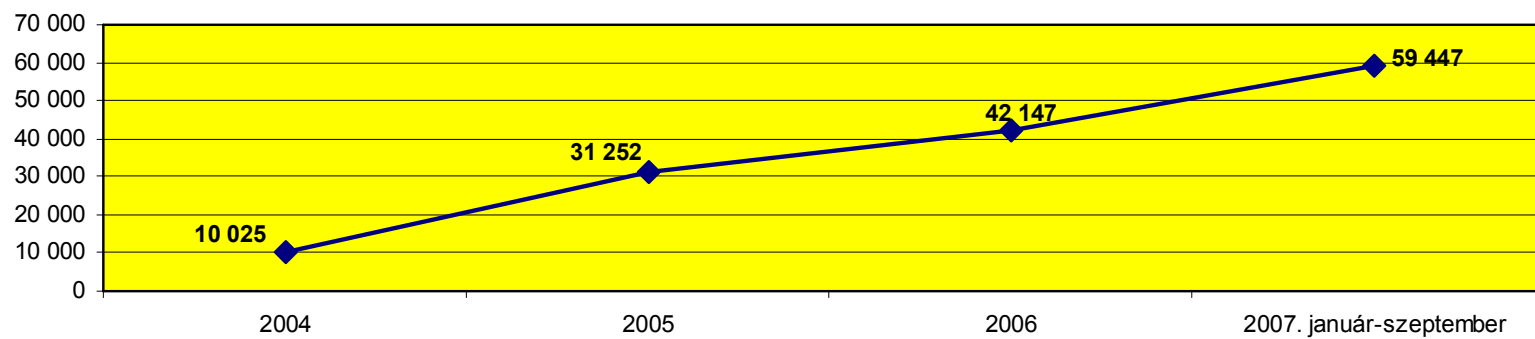
Ebből:

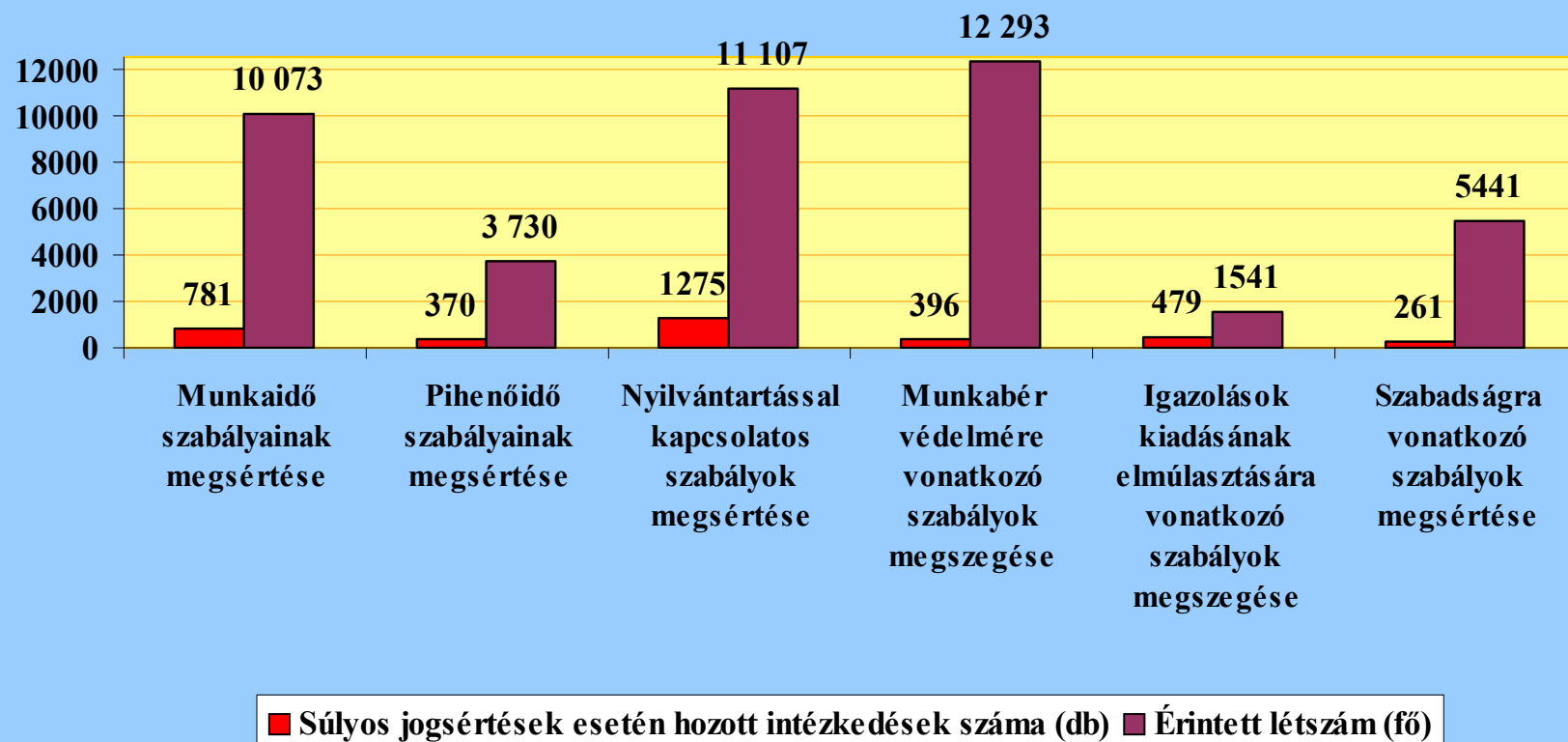
Szabálytalanul foglalkoztatottak munkaügyben (fő)

Feketefoglalkoztatással érintett munkavállalók száma 2004-2007. szeptember 30.

Elkövetett súlyos jogsértések és az érintett létszám munkaügyben

Súlyos jogsértések esetén hozott intézkedések száma munkavédelemben

(db)

Összesen: 32 269

Ebből:

